Мабуть, вродився я нещасливим. Всяка напасть липне до мене, як мухи до меду. Ну от візьміть просту річ: всіх на ймення кличуть, а мене?.. Тільки вигляну з хати, хлопці кричать: "Гей, Печений! Іди сюди, Печений!"

В таких випадках, напевно, легенько гикається моїй бабусі. Це вона, моя люба, у всьому винна. Був я зовсім маленький, пішки під стіл ходив. Скупала мене бабуся в ночвах, чистеньку сорочечку одягла. Якраз плита топилася. Простелила бабуся газету і мене на тепле посадила. Хай, мовляв, погріється онучок. А сама почовгала в хлів, до корови.

Далі трапилась така історія. Загорілася газета, а від неї й сорочечка. Мені б за відерко скоріше і вогонь гасити, так я ж малосвідомий був. Кричу не своїм голосом, ніжками дригаю. Поки прибігла бабуся, я вже геть обсмалився. Голенький сиджу... Глянула бабуся і в крик: "Ой боженько, дитина спеклася!.."

З того й пішло — дражнять Печеним.

А насправді звати мене Борка. Теж, признатися, не повезло. Інколи сам думаю: чого це мене Боркою назвали? Ніби спеціально для посміховиська. Скажете, Борис — нормальне ім’я. Для кого, може, й нормальне, а для мене — одна біда. От уявіть собі: виходжу я на вулицю, а хлопці (знають, хитрюги, що я гаркавий) і починають:

— Як тебе звати?

— Болка,— відповідаю.

— Болка — карболка! — регочуть, дурні. А потім знов:

— Скажи — трактор.

— Тлактол,— повторюю, а сам відчуваю: ось-ось зарюмсаю.

Ото вже втіха для хлопців! Аж за животи хапаються, аж синіють бідолашні. Всі слова на "р" пригадують та смикають: скажи — рак, скажи — сорока...

Доводиться терпіти. А що ти вдієш, коли проклятуще "р" у зубах застряє?

Одного разу послухав сусід мій Грицько, як хлопці потішаються, шулікою налетів на них:

— Киш звідси, скалозуби! — і до мене сердито: — А ти чого вуха розвісив? Жени їх під три вітри!

Хлопці — вони страшенно боялися Грицька — розбіглися, мов курчата. А Грицько потяг мене за руку до своєї хати, взяв ложку і каже:

— Роззяв рота!

З переляку роздер я рота і очі вирячив. Грицько, як справжній лікар, просунув ложку крізь зуби і статечно відзначив:

— Так і є — короткий язик. Ну нічого, виправимо.

В мене аж мороз пішов поза шкірою. Думаю: що він буде робити? Може, язика почне витягати, щоб довшим був?

А він підсів ближче, подав знак мовчати.

— Значить, зробимо так. Ти ось даремно бігаєш по селу. А з цього дня, коли біжиш, то весь час дирчи. Як трактор — др-р-р! Зрозумів?

Грицько схопився на ноги, промчав по хаті, показуючи, як це треба робити.

— А куди бігати? — питаю.

— Тут потрібна система,— зауважив Грицько.— Вранці — до розірваної греблі, що за селом, і назад; в обід можна ближче — до млина, а перед сном — знов до розірваної греблі. Второпав?

— І що з того вийде? — запитую пошепки.

— А вийде, що через місяць гаркавість наче рукою зніме. Будеш рикати, як лев.

З того дня й почав я дивувати своїх рідних та сусідів. Знають люди — був хлопець сонько; як прикипить до подушки — медом не піднімеш. А тепер, тільки півень прокукурікає, не продерши очі, вискакує з хати і летить бігом за село.

Та не просто біжить, а дирчить без упину, наче заведений.

Одного разу чую — прийшла сусідка, гомонить стурбовано до матері:

— Може б ви,— каже,— до лікаря звернулися. Щось з вашим сином не те... Він з груші, часом, не падав, га?

Мати моя теж налякалася. До лікаря, правда, не повела, а почала зіллям поїти — таким гірким та противним, що від нього я став бігати ще прудкіше.

П’ю материне зілля, проте не кидаю тренуватися. Суворо дотримуюсь Грицькової системи. Якось в обідню пору (я саме біг до

млина) побачив на вигоні хлопців з нашої вулиці. Видно, про щось сперечаються: одні на тітчин Одарчин город показують, інші — на толоку. Побачили мене хлопці, кричать:

— Гей, Печений, завертай сюди!

Підійшов я до гурту. Грицько пригнувся, розсунув лопушине листя.

— Бачиш — кавун? — питає.

Я теж пригнувся. Під лопухом, справді, лежить величезний рябий кавун.

— Як ти думаєш, чий він?

Я легенько смикнув за гудину і невтішно зітхнув: гудина вела на Одарчин город. Потім цокнув пальцем по кавуну — дзвенить! Солодкий же, мабуть, біс би його взяв! Зітхнув я ще тяжче. А хлопці зовсім похнюпились.

— З одного боку,— кажу,— корінь ніби на городі; а з другого боку — сам кавун на громадській толоці. Значить — нічий.

— Правильно, і ми так думали! — підхопили хлопці.

— Та що говорити — давайте покуштуємо!

І знов заминка вийшла. Кавун один, а нас же — ціла артіль. Як ти поділишся? Навіть по скибі на брата не буде. Тут озвався Грицько:

— Пропоную так: хто скоріше пробіжить до розірваної греблі і назад — тому кавун. Згода?

Хлопці збунтувалися. Чого це одному отакий кавун? Живіт лусне! Ну хоч би першим трьом. Нарешті порішили: кавун дістанеться п’ятірці найкращих бігунів.

І ось вишикувалась нас ціла шеренга. Стоїмо босі; хто поспіхом ще й сорочку знімає, хто притупцьовує з нетерплячки.

— І ти, Печений? — смикнув мене хтось за штани.

Хотів я стусонути насмішника, та раптом пролунала Грицькова команда:

— Раз, два, три — марш!

Ну й рвонула боса ватага! Як дременули вздовж села — тільки п’ятки замелькали, курява — стовбом піднялась! Я плентаюсь собі позаду, а передні перцю підсипають:

— Не журись, Печений, хвостика залишимо!

Добре, думаю, біжіть. Я цю відстань як своїх п’ять пальців знаю. Зразу теж був гарячий — на півдорозі видихався.

Отож не поспішаючи біжу останнім і за звичкою дирчу, як трактор; коли це бачу — один, висолопивши язика, задріботів повільніше; і другий вже, наче риба на піску, ротом зіває; і ще хтось, чую, так сопе, так хекає, ну просто як ковальський міх. А я піддаю жару, а я темп набираю. "Гей, з дороги!" — кричу і, обігнавши середніх, вириваюсь уперед; біля греблі переді мною тільки Грицько лопотів ногами. Та ось, наддавши, я й Грицькові показав спину. І так мені весело бігти назад, що став я вибрикувати, як куцохвосте лоша.

Примчав до Одарчиного городу, трохи віддихався, а тоді викотив з лопухів кавуна, взяв його в обидві руки і так гордо стою, як той цар на троні.

Скоро й Грицько на толоку прибіг, а з ним — ще троє; інші, мабуть, нишком додому подалися — чого ж на глум з’являтися? Глянув я на переможців і засміявся: обличчя сірі від пилюки — тільки зуби блищать; піт у три ручаї ллється.

— А ти, думаєш, кращий! — регочуть хлопці.— Наче з димаря виліз.

Сіли ми на траві, розрізали громадського кавуна, а він — червоний, іскристий, солодкий — аж тане в роті. Їмо, прицмакуємо, а хлопці й говорять:

— От тобі й Печений!

— Не Печений, а чемпіон села!

— І коли ти навчився бігати? — питають.

— Це моя система! — хвалиться Грицько.— До речі, покажи, Борисе, язика.— Він заглянув мені в рот, знизав плечима: — Здається язик подовшав...

* * *

Словом — пригодилася Грицькова наука. Правда, вимовляти "р" я тоді так і не навчився. Та це й не важливо. Головне — тепер ніхто в селі не обскаче мене на довгій дистанції. Дід Шайнога, колгоспний сторож, якось сказав:

— Усіх шибеників ловив у саду. Одного тільки не можу спіймати — отого, що дирчить. Ух, і бігає ж, вітрогон... як ерактивний!